Rośliny dziko rosnące sprzedawane na targach w Krakowie

Plantes sauvages vendues au marché de Cracovie

MARIA ŁUCKA — KRAKÓW

Zakład Ogrodnictwa U. J.

(wpł. 29. V. 1950)

Jedną z osobliwości miasta Krakowa jest duże zgrupowanie sprzedających wyłącznie tylko kwiaty na Rynku Głównym. Prócz zawodowych ogrodników, dorywczym handlem kwiatów trudni się też bezrolna ludność bliżej lub dalej położonych miejscowości. Dowiezi ona do miasta dzikie rośliny, bądźto ozdobne, bądź też używane dla celów leczniczych. Prócz Rynku Głównego miejscem zbytu tych roślin już w mniejszym zakresie jest Rynek podgórski oraz Plac Kleparski. Ponadto jeszcze spotyka się sprzedających na ulicach.

Obserwując rynek kwiatowy stwierdzić można przede wszystkim to, że niektóre rośliny mają długi okres pojawiania się na targu. Są to przeważnie rośliny przedwiosnia i wczesnej wiosny, przynieszone do Krakowa z miejscowości leżących na różnych wysokościach nad poziomem morza. Z okolic bliżej Krakowa położonych pojawiają się te rośliny wcześniej, a dopiero później dochodzą rośliny z okolic podgórskich. Jako przykład tego zjawiska może służyć *Primula officinalis*, która w Krakowie pojawia się w sprzedaży od końca marca do połowy maja. W lecie różnice w pojawianiu się roślin zacierają się prawie zupełnie.

Drugą charakterystyczną cechą w pojawianiu się roślin dzikich na targach, jest ich duża ilość w okresie wiosny i najwcześniejszego lata, znacznie mniejsza ilość w okresie późnego lata, a w jesieni pojawianie się owoców i suszonych roślin leczniczych, farbowanych traw i gałęzi roślin zimozielonych. Obserwując te zjawiska przez kilka lat stwierdziłam, że ilość donoszonych roślin zmniejsza się, szereg gatunków dawniej zjawiających się dość często na rynku, dziś

dzięki Ochronie Przyrody znika lub też pojawia się tylko sporadycznie i jest sprzedawana jeszcze ukradkiem. Inne rośliny znów dzięki posuniętej kulturze rolnej znikają całkowicie z najbliższej okolicy. W ostatnich latach dało się zauważyć również donoszenie roślin rzadszych i obcych, z uprawy z ogrodów podworskich.

Z wyżej wymienionych względów zajęłam się w ciągu dwu lat roślinami donoszonymi do Krakowa i zestawiałam je systematycznie. Nim jednak przejdę do tego zestawienia, chciałabym omówić kierunki dowozu roślin do Krakowa.

Największa ilość materiału roślinnego pochodzi z okolic położonych w najbliższym otoczeniu Krakowa. Należą tutaj miejscowości Myślenice, Dobczyce, Niepołomice, Proszowice, Słomniki, Krzeszowice, Brzeźnica, Kalwarja. Jest to okręg klimatycznie dosyć zróżnicowany, przy czym różni się on też wydatnie i glebowo. Gdy bowiem okolice na zachód od Krakowa leżące, mają gleby piaszczyste i duże ilości wód stojących, to gleby południowej i południowo-wschodniej części okręgu są przeważnie gliniaste. Północna część okręgu to w dużej mierze gleby lessowe, przy czym w terenie tym spotykamy także dużą ilość skał wapiennych. Już więc same stosunki glebowe powodują, że z terenów tych pojawia się najrozmaitsza roślinność przywiązana do takich czy innych gleb. Okręg ten ma również stosunkowo dobre połączenia komunikacyjne, tak kolejowe jak autobusowe i drogowe. W północnej części tego terenu przeważają lasy liściaste, podczas gdy na południu spotykamy lasy mieszane z przewagą lasów szpilkowych, a często zwłaszcza na piaszczystych terenach ubogich lasów sosnowych.

Z dalej położonych miejscowości na szczególną uwagę zasługują tereny położone na południe od Krakowa, a więc miejscowości leżące wzdłuż linii kolejowej i autobusowej Nowy Targ — Kraków.

Okolice północne a więc od strony Miechowa w małym stopniu zasilają rynek krakowski, a to z tego powodu że ludność tych okolic jest znacznie zamożniejsza.

Wspomniane kierunki dopływu roślin wyjaśniają nam doskonale to co już podkreśliłam uprzednio, długi pojaw pewnych gatunków. Gdy bowiem jakieś rośliny pojawiają się w okolicy Krakowa dosyć wcześnie, to posuwając się w kierunku na Nowy Targ w miarę podnoszenia się terenu znajdziemy te same gatunki kwitnące znacznie później.

Z zestawienia roślin spotykanych na targu w Krakowie wynika, że większość roślin pochodzi z łąk i lasów, w znacznie mniejszej ilości z ogrodów przydomowych, a najmniej z torfowisk i stawów.

Koła kreślone linią nieprzerywaną oznaczają miejscowości niżej położone, i takie, z których dopływ roślin do Krakowa jest wcześniejszy.

Koła kreślone linią przerywaną oznaczają miejscowości wyżej położone, takie, z których dopływ do Krakowa jest opóźniony.

TABLICA I.

L. p. — N. z.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plants	Uwagi Rémarques
	<i>Lichenes</i>					
1	<i>Cladonia rangiferina.</i>			+	L.	
	<i>Bryales</i>					
2	<i>Polytrichum commune</i>	V—X	+		L.	
3	<i>Sphagnum sp.</i>	VI—X	+		T. b.	
	<i>Polypodiaceae</i>					
4	<i>Athyrium filix femina</i>	VII—IX	+		L. z.	
5	<i>Aspidium filix mas</i>	VII—VIII		+	L. z.	
	<i>Equisetaceae</i>					
6	<i>Equisetum arvense</i>	III—V	+	+	P.	suszony pojawia się przez cały rok
	<i>Lycopodiaceae</i>					
7	<i>Lycopodium clavatum</i>	VII—IX	+	+	L. z.	
	<i>Pinaceae</i>					
8	<i>Abies alba</i>	cały rok	+	+	L.	V młode pędy
9	<i>Picea excelsa</i>	" "	+	+	L.	V młode pędy
10	<i>Larix europea</i>	IV—V	+	+	L.	
11	<i>Pinus strobus</i>	cały rok	+		O.	
12	<i>Pinus Banksiana</i>	" "	+	+	L.	
13	<i>Pinus silvestris</i>	" "	+	+	L.	V młode pędy
14	<i>Juniperus communis</i>	VI—VIII	+	+	L. z.	owoce cały rok
	<i>Liliaceae</i>					
15	<i>Gagea lutea</i>	IV—V	+		L. z.	
16	<i>Muscari commosum</i>	V—VI	+		O.	
17	<i>Majanthemum bifolium</i>	V—VI	+		L. z.	
18	<i>Polygonatum officinale</i>	VI	+	+	L. z.	
19	<i>Convallaria majalis</i>	V	+	+	L. i O.	
20	<i>Lilium candidum</i>	VI—VII	+		O.	
	<i>Amarylidaceae</i>					
21	<i>Galanthus nivalis</i>	II—IV	+		L. z.	
	<i>Iridaceae</i>					
22	<i>Gladiolus imbricatus</i>	VI—VII	+		Ł. p.	
23	<i>Iris pseudacorus</i>	V—VII	+	+	Ł. b.	
24	<i>Iris germanica</i>	VI	+	+	O.	

L. p.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Remarqués
<i>Cyperaceae</i>						
25	<i>Eriophorum latifolium</i>	IV—VI	+		b.	
26	<i>Carex brizoides</i>	V—VII	+		Ł.	farbowana
<i>Gramineae</i>						
27	<i>Calamagrostis epigeios</i>	cały rok	+		Ł. z.	suszona i farbo- wana
28	<i>Phragmites communis</i>	III (susz.)	+		S. Ł, b.	używana na pal- my
29	<i>Briza media</i>	V—VII	+		Ł.	przez cały rok
30	<i>Alopecurus pratensis</i>	V—VII	+		Ł.	suszone i far- bowane
<i>Orchidaceae</i>						
31	<i>Platanthera bifolia</i>	VII	+		Ł. L.	
32	<i>Orchis latifolius</i>	V—VII	+		Ł.	
<i>Typhaceae</i>						
33	<i>Typha latifolia</i>	VI—VII	+		S.	suszona używa- na do palm
<i>Araceae</i>						
34	<i>Acorus calamus</i>	V—VI	+		S.	Korzeń suszony
<i>Dicotyledones</i>						
<i>Betulaceae</i>						
35	<i>Betula verrucosa</i>	IV—V	+	+	L. T.	
36	<i>Betula pubescens</i>	IV—V	+	+	L. T.	
37	<i>Alnus glutinosa</i>	III—IV	+		L. T.	
38	<i>Carpinus betulus</i>	IV—V	+		L.	
<i>Fagaceae</i>						
39	<i>Fagus silvatica</i>	IV—V	+	+	L.	owoce sprzeda- wane w zimie
40	<i>Quercus robur</i>	IV—V	+	+	L.	
<i>Juglandaceae</i>						
41	<i>Juglans regia</i>	IV—IX		+	O.	liście
<i>Salicaceae</i>						
42	<i>Populus alba</i>	II—IV	+		L. z.	
43	<i>Populus tremula</i>	III—IV	+		L. z.	
44	<i>Populus nigra</i>	III—IV	+	+	L. p.	
45	<i>Salix alba</i>	III—V	+	+	L. z.	
46	<i>Salix caprea</i>	II—V	+	+	L. z.	
47	<i>Salix fragilis</i>	III—V	+	+	L. z.	
48	<i>Salix viminalis</i>	II—IV	+	+	z.	
49	<i>Salix Daphnoides</i>	II—IV	+		O.	
<i>Urticaceae</i>						
50	<i>Urtica dioica</i>	V—X		+	L. z. o.	suszona cały rok

L. p.	Nom de plante Nazwa rośliny	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Remarqués
	<i>Loranthaceae</i>					
51	<i>Viscum album</i>	II—IV	+	+	L.	suszona cały rok
	<i>Polygonaceae</i>					
52	<i>Rumex acetosa</i>	V—VII		+	L. Ł. P. O.	
53	<i>Rumex acetosella</i>	IV—VII		+	Ł. P. z.	
54	<i>Polygonum bistorta</i>	VII—VIII	+	+	Ł.	
55	<i>Polygonum aviculare</i>	VI—X		+	Ł. P. p.	suszona cały rok
	<i>Euphorbiaceae</i>					
56	<i>Euphorbia cyparissias</i>	IV—V		+	Ł. p.	
	<i>Cariophyllaceae</i>					
57	<i>Dianthus barbatus</i>	VII—IX	+		O.	
57	<i>Gypsophilla paniculata</i>	VI	+	+	O.	
59	<i>Saponaria officinalis</i>	VI—IX		+	Ł. p.	brzegi rzek.
60	<i>Lychnis chalcedonica</i>	VII—VII ₁	+		O.	
61	<i>Lychnis flos cuculi</i>	V—VI	+		Ł. p.	
62	<i>Agrostemma githago</i>	VI—VII	+		P.	
63	<i>Viscaria vulgaris</i>	V—VI	+		Ł. z.	
	<i>Berberidaceae</i>					
64	<i>Berberis vulgaris</i>	V—VI	+	+	L. z.	
	<i>Ranunculaceae</i>					
65	<i>Peonia officinalis</i>	V—VI	+	+	O.	
66	<i>Caltha palustris</i>	III—V	+		Ł. b.	brzegi rzek
67	<i>Trollius europeus</i>	IV—V	+		Ł.	
68	<i>Aquilegia vulgaris</i>	VI—VII	+	+	O. z.	
69	<i>Delphinium consolida</i>	VI—VIII	+	+	P.	
70	<i>Aconitum napellus</i>	VIII—IX	+	+	O. Ł.	łąki górskie
71	<i>Anemone silvestris</i>	IV—VI	+		Ł.	
72	<i>Anemone nemorosa</i>	III—V	+		L. z.	
73	<i>Hepatica triloba</i>	III—V	+		L. z.	
74	<i>Pulsatilla patens</i>	III—IV	+	+	Ł.	
75	<i>Ranunculus acer</i>	V—VIII	+		Ł. z.	
	<i>Nymphaeaceae</i>					
76	<i>Nymphaea alba</i>	VI—IX	+	+	S.	korzenie cały rok
77	<i>Nuphar luteum</i>	V—IX	+	+	S.	korzenie cały rok
	<i>Papaveraceae</i>					
78	<i>Papaver rhoeas</i>	I—VIII	+	+	P.	
79	<i>Chelidonium majus</i>	I—IX		+	L. P. O.	
80	<i>Corydalis solida</i>	III—IV	+		L. z.	

L. p. — Z. s.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Remarqués
	<i>Cruciferae</i>					
81	<i>Cardamine pratensis</i>	IV—VI	+		Ł.	
82	<i>Dentaria glandulosa</i>	IV—VI	+		L.	
83	<i>Hesperis matronalis</i>	V—VI	+		O.	
84	<i>Stenophgramma Thalianum</i>	IV—V		+	P. p.	
	<i>Violaceae</i>					
85	<i>Viola odorata</i>	IV—V	+	+	L. z.	
86	<i>Viola tricolor</i>	IV—X	+	+	Ł. P.	suszona przez cały rok
87	<i>Viola silvestris</i>	IV—V	+		L. z.	
	<i>Guttifrae</i>					
88	<i>Hypericum perforatum</i>	VI—VIII		+	Ł. L. z.	„
	<i>Malvaceae</i>					
89	<i>Malva silvestris</i>	VII—IX		+	P. z.	„
90	<i>Althaea officinalis</i>	VII—VIII		+	O.	„
91	<i>Althaea rosea</i>	VII—VIII	+	+	O.	„
	<i>Tiliaceae</i>					
92	<i>Tilia cordata</i>	VII		+	L. z. O.	suszona przez cały rok (kwiaty)
	<i>Geraniaceae</i>					
93	<i>Geranium pratense</i>	VI—VIII	+		Ł. z.	
	<i>Rutaceae</i>					
94	<i>Ruta graveolens</i>	VI—VIII		+	O.	suszona cały rok
	<i>Hippocastanaceae</i>					
95	<i>Aesculus hippocastanum</i>	V	+	+	O.	
	<i>Celastraceae</i>					
96	<i>Evonymus europea</i>	V—VI	+	+	L. z.	
	<i>Rhamnaceae</i>					
97	<i>Rhamnus cathartica</i>	V—VI		+	L. z.	
98	<i>Frangula alnus</i>	VI—IX		+	L. z.	kora cały rok
	<i>Crassulaceae</i>					
99	<i>Sedum acre</i>	V—VIII	+	+	O. (skały)	owoce świeże i liście
100	<i>Sempervivum tectorum</i>	VII—X	+	+	O.	
	<i>Saxifragaceae</i>					
101	<i>Ribes nigrum</i>	VI—VII		+	O. L.	
102	<i>Ribes rubrum</i>	VI—VII		+	O. Lz.	owoce

L. p. — N. s.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Remarqués
<i>Rosaceae</i>						
103	<i>Aruncus silvester</i>	VI	+		L. z.	
104	<i>Rosa canina</i>	VI	+	+	L. z.	
105	<i>Sanquisorba officinalis</i>	VI—VIII		+	Ł.	
106	<i>Filipendula ulmaria</i>	VI—VII	+	+	Ł. b.	
107	<i>Alchemilla silvestris</i>	V—IX		+	Ł. P.	
108	<i>Rubus Idaeus</i>	VI—IX		+	L. z. O.	owoce i liście
109	<i>Fragaria vesca</i>	VI—IX		+	L. z. Ł.	owoce i liście
110	<i>Potentilla tormentilla</i>	V—IX		+	L. z. Ł.	
111	<i>Crataegus monogyna</i>	V—VI	+	+	L. z. O.	i owoce
112	<i>Crataegus oxyacantha</i>	V—VI	+	+	L. z. O.	i owoce
113	<i>Sorbus aucuparia</i>	V—VI	+		L. z. O.	i owoce
114	<i>Prunus spinosa</i>	IV—V	+	+	L. z.	i owoce
115	<i>Prunus padus</i>	IV—V	+	+	L. z. O.	
<i>Papilionaceae</i>						
116	<i>Sarothamnus scoparius</i>	V—VI	+		L. z.	
117	<i>Lupinus luteus</i>	VI—IX	+		P. O.	
118	<i>Ononis hircina</i>	VII—IX	+		Ł. z.	
119	<i>Melilotus albus</i>	VII—X	+	+	Ł. p.	
120	<i>Melilotus officinalis</i>	VII—X	+	+	L. p.	
121	<i>Trifolium incarnatum</i>	VII—VIII	+		P.	
122	<i>Lotus corniculatus</i>	V—IX	+		Ł. p.	
123	<i>Robinia pseudacacia</i>	V—VI	+		L. z. O.	
124	<i>Coronilla varia</i>	V—VII	+		Ł. z.	
125	<i>Vicia villosa</i>	VI—VIII	+		P.	
126	<i>Lathyrus vernus</i>	IV—V	+		L. z.	
<i>Thymeleaceae</i>						
127	<i>Daphne mezereum</i>	II—III	+	+	L. z.	
<i>Cornaceae</i>						
128	<i>Cornus mas</i>	III—IV	+		O.	owoce
<i>Araliaceae</i>						
129	<i>Hedera helix</i>	IX	+		L. z.	i liście
<i>Umbelliferae</i>						
130	<i>Levisticum officinale</i>	VII—VIII		+	O.	lodyga liście ko- rzenie
131	<i>Archangelica officinalis</i>	VI—VII		+	O.	korzenie
<i>Ericaceae</i>						
132	<i>Vaccinium myrtillus</i>	VI—VIII		+	L.	owoce
133	<i>Vaccinium vitis idaea</i>	VII—X		+	L.	

L. p.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Remarqués
134	<i>Oxycoccus quadripetala</i>	VII—XI		+	T.	owoce suszona cały rok
135	<i>Ledum palustre</i>	V—VI	+	+	L. T. b.	
136	<i>Calluna vulgaris</i>	VIII—X	+		P. L. z. T.	
Primulaceae						
137	<i>Primula elatior</i>	III—V	+	+	Ł. L. z. O.	Ł. L. z. O.
138	<i>Primula officinalis</i>	III—V	+	+	Ł. L. z. O.	
Borraginaceae						
139	<i>Borrago officinalis</i>	VI—VIII		+	O.	Korzeń suszony cały rok
140	<i>Symphytum officinale</i>	V—VI		+	Ł. z. O.	
141	<i>Pulmonaria officinalis</i>	III—V	+	+	L. z.	
142	<i>Echium vulgare</i>	VI—X		+	Ł. p.	
143	<i>Myosotis palustris</i>	V—IX	+		Ł. z.	
144	<i>Myosotis silvatica</i>	V—VIII	+		L. z. O.	
Solanaceae						
145	<i>Physalis Alkekengi</i>	V—VI	+		O.	
Scrophulariaceae						
146	<i>Verbascum thapsiforme</i>	VII—VIII		+	Ł. p.	suszona cały rok
147	<i>Digitalis purpurea</i>	VI—VII	+	+	O.	
148	<i>Melampyrum arvense</i>	VI—VIII	+		Ł. L. z.	
Labiatae						
149	<i>Ajuga reptans</i>	IV—VI		+	L. L. z.	przydroża suszona cały rok
150	<i>Marrubium vulgare</i>	VI—IX		+	p. O.	
151	<i>Lamium album</i>	IV—IX		+	z. P. O.	
152	<i>Leonurus cardiaca</i>	VI—IX		+	Ł. p. P.	przydroża
153	<i>Salvia pratensis</i>	V—VII		+	Ł.	suszona cały rok
154	<i>Thymus serpyllum</i>	VI—IX		+	L. z. Ł.	suszona cały rok
155	<i>Mentha longifolia</i>	VII—IX		+	S. b.	brzegi
156	<i>Mentha piperita</i>	VI—VIII		+	O.	brzegi
Plantaginaceae						
157	<i>Plantago lanceolata</i>	V—IX		+	Ł. p. P.	liście
158	<i>Plantago major</i>	VI—IX		+	Ł. p. P.	liście
Gentianaceae						
159	<i>Centaurium umbelatum</i>	VII—IX		+	Ł.	suszona cały rok
160	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	VI—IX	+	+	Ł.	
161	<i>Gentiana asclepiadea</i>	VIII—IX	+	+	L. z.	

L. p. — N. s.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobne Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Rémarques
	<i>Menyanthaceae</i>					
162	<i>Menyanthes trifoliata</i>	V		+	T. b.	
	<i>Apocynaceae</i>					
163	<i>Vinca minor</i>	III—V	+		L. z.	
	<i>Oleaceae</i>					
164	<i>Syringa vulgaris</i>	V	+		O.	
	<i>Rubiaceae</i>					
165	<i>Asperula odorata</i>	IV—V		+	L. z.	suszona cały rok
166	<i>Galium verum</i>	VII—IX		+	Ł. p. L.	
	<i>Caprifoliaceae</i>					
167	<i>Sambucus nigra</i>	VI—X	+	+	L. z.	owoce w jesieni i owoce
168	<i>Viburnum opulus</i>	V—X	+		L. z. O.	
	<i>Valerianaceae</i>					
169	<i>Valeriana officinalis</i>	VI—VIII		+	L. z. Ł.	korzenie cały rok
	<i>Dipsacaceae</i>					
170	<i>Knautia arvensis</i>	V—IX	+		Ł. z. P.	
	<i>Campanulaceae</i>					
171	<i>Campanula medium</i>	VI—VIII	+		O.	
172	<i>Campanula rotundifolia</i>	V—XI	+		Ł. z.	
173	<i>Campanula patula</i>	V—VII	+		Ł. z.	
	<i>Compositae</i>					
174	<i>Solidago Virga aurea</i>	VII—IX	+	+	L. z. Ł.	suszona cały rok suszona cały rok suszona cały rok suszona cały rok
175	<i>Solidago canadensis</i>	VII	+		z. O.	
176	<i>Bellis perennis</i>	III—XI	+		p. Ł, P. O.	
177	<i>Aster Amellus</i>	VIII—IX	+		Ł. z.	
178	<i>Helianthus annuus</i>	VII—X	+	+	O. P.	
179	<i>Rudbeckia laciniata</i>	VII—VIII	+		O. z.	
180	<i>Achillea millefolium</i>	VII—X		+	Ł. p. P.	
181	<i>Matricaria chamomilla</i>	V—VII		+	P.	
182	<i>Chrysanthemum leucant- hemum</i>	VI—VIII	+	+	Ł.	
183	<i>Tanacetum vulgare</i>	VII—X	+	+	P. z. O.	
184	<i>Artemisia Abrotanum</i>	VIII		+	O.	
185	<i>Artemisia absinthium</i>	VII—IX		+	Ł. p. O.	suszona cały rok
186	<i>Tussilago farfara</i>	III—V		+	Ł. p. z. O.	suszona cały rok

L. p. — N. z.	Nazwa rośliny Nom de plante	Czas pojawu Temps d'apparition	Ozdobnej Decoratives	Lekarskie Médicinales	Zbiorowisko roślinne Groupement de plantes	Uwagi Rémarques
187	<i>Petasites albus</i>	III—V	+	+	L. z.	
188	<i>Petasites officinalis</i>	III—V	+	+	L. z.	
189	<i>Doronicum austriacum</i>	VI—VIII	+		L. z.	
190	<i>Senecio Fuchsii</i>	VII—IX	+		L. z.	
191	<i>Calendula officinalis</i>	VI—X	+	+	O.	
192	<i>Arctium lappa</i>	VII—VIII		+	Ł. p. O.	
193	<i>Centaurea ruthenica</i>	VI—VIII	+		O.	
194	<i>Centaurea cyanus</i>	V—X	+	+	P.	
195	<i>Cichorium intybus</i>	VII—IX		+	Ł. p. P.	suszona cały rok
196	<i>Taraxacum officinale</i>	IV—IX		+	Ł. p. P. O.	suszona cały rok
197	<i>Lactuca sativa</i>	IV—VIII		+	O.	
198	<i>Erigeron acer</i>	V—IX	+		L. z.	

Objaśnienie znaków:

Ł = łąki,
p = pastwiska,
L = lasy,
z = zarośla,
P = pola uprawne,

O = ogrody przydomowe,
T = torfowiska,
b = bagna,
S = stawy.

Explication des signes.

Prés et paturages = Ł. p.
Fôrets et maquis = L. z.
Champs cultivés = P.

Jardins maraichers = O.
Tourbes et marécages = T. b.
Étangs = S.

WYKAZ LITERATURY:

1. A u r a m o w a Chr. Die Wldpflanzen am Sofioter Markt. Sofia 1939.
2. B i e g a ń s k i J. Ziołolecznictwo. Łódź 1949.
3. C z a r n o w s k i A. Zielnik lekarski. Warszawa 1939.
4. H e g i G. Illustrierte Flora von Mitteleuropa. Wien.
5. K o h l e r's Medizinal-pflanzen. Gera.
6. M o t y k a J., P a n y c z T. Rośliny lecznicze i przemysłowe w Polsce. Lwów—Warszawa 1935.
7. M u s z y ń s k i J. Ziołolecznictwo. Łódź 1946.
8. Praca zbiorowa. Flora polska. Kraków.
9. S z a f e r, K u l c z y ń s k i, P a w ł o w s k i. Rośliny polskie. Lwów—Warszawa 1924.
10. S z a f e r W. Drzewa i krzewy. Warszawa 1949.

PLANTES SAUVAGES VENDUES AU MARCHÉ DE CRACOVIE

Une des particularité de la ville de Cracovie c'est la réunion considerable des vendeurs de fleurs à la Place du Grand Marché. Outre les jardiniers de profession c'est aussi la population sans terre des environs de la ville, qui s'occupe de manière occasionelle de la vente de fleurs. On importe à la ville des plantes sauvages soit decoratives soit medicales.

Certaines plantes sont vendues pendant un long espace de temps, ce sont en majorité des fleurs d'avant printemps et du printemps precoce, apportées à Cracovie des endroits situés à differentes hauteurs au dessus du niveau de la mer. Ces plantes sont apportées d'abord des endroits situés plus près de Cracovie, plus tard elles apparaissent des regions montagneuses. Comme exemple on peut citer la *Primula officinalis*, qui est vendue à Cracovie depuis la fin de mars jusqu'à la mi-mai. En été les differences dans l'apparition des plantes s'effacent presque completement.

Le second trait caracteristique de l'apparition des plantes sauvages aux marchés c'est leur grand nombre pendant le printemps et le commencement de l'été, la reduction considerable de leur quantité vers la fin de l'été et puis l'apparition en automne des fruits et des plantes médicales sèches, des herbes colorées et des branches des plantes, qui gardent leur verdure en hiver. J'ai pu constater en observant, ces phénomènes pendant quelques années, que la quantité des plantes apportées diminue, differentes espèces, qu'on pouvait autrefois trouver souvent au marché, ont disparu grâce à la Protection de la Nature ou se trouve seulement sporadiquement et sont vendu encore en cachette. D'autres plantes disparaissent complètement dans le voisinage de la ville a cause du progrès de la culture agricole. Durant les dernières années on a pu aussi observer, qu'on apportait des plantes plus rares et etrangères des jardins situés auprès des anciennes propriétés rurales.

La plus grande partie des plantes provient des régions situées tout près de Cracovie, c'est le rayon de Myślenice, Dobczyce, Niepolomice, Proszowice, Słomniki, Krzeszowice, Brzeźnica, Kalwaria. Ce rayon est assez differentié comme climat et comme sol. Pendant que les endroits situés à l'ouest de Cracovie ont un sol sablonneux et beaucoup d'eaux stagnantes, le sol au sud et sud-est du rayon est plutôt argileux. La partie nord du rayon c'est en grande proportion un sol loess. On rencontre aussi dans le terrain beaucoup de rochers calcaires. Ainsi les relations même du sol causent une grande richesse

de plantes attachées a telle ou autre composition du sol. Ce rayon possède aussi une assez bonne communication ferroviaire, d'autobus et de chaussées. Au nord il y a surtout des forêts d'arbres a feuilles caduques pendant qu'au sud nous rencontrons des forêts mixtes avec prépondérance de conifères et souvent, surtout sur les terrains sablonneux, des forêts de pins de seconde qualité.

Dans les lieux plus éloignés ce sont surtout les terrains situés au sud de Cracovie, qui méritent notre attention, ainsi les terrains tout le long de la ligne de chemin de fer et d'autobus Nowy Targ — Cracovie.

Les environs situés au nord, c'est à dire dans la direction de Miechów, fournissent peu au marché de Cracovie et c'est parceque la population de ces environs est sensiblement plus aisée.

De la liste on voit que la plupart des plantes provient des prés et des forêts, en moindre quantité des jardins de culture maraîchère et seulement très peu des terrains tourbeux et des étangs.